

Sygn. akt: WZ 4/17

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Błuś (przewodniczący)

SSN Marian Buliński

SSN Andrzej Tomczyk (sprawozdawca)

w sprawie E. P., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu, bez udziału stron, w dniu 16 maja 2017 r., zażalenie S. L. na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 r. odmawiającego przyjęcia wniosku z dnia 28 grudnia 2016 r. o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności, sygn. akt: WO 3/17,

postanowił

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 9 czerwca 1945 r. ppłk E. P., uznany został za winnego popełnienia przestępstwa z art. 11 Dekretu z dnia 30 października 1944 r. „o ochronie Państwa”, za co wymierzono mu karę 3 lat więzienia oraz utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 2 lat.

W związku z tym skazaniem ppłk E. P. był pozbawiony wolności w okresie od 6 listopada 1944 r. (data jego internowania w obozie w S.) do 12 lipca 1945 r. (data jego śmierci w ambulatorium więziennym).

Najwyższy Sąd Wojskowy, uwzględniając wniosek rewizyjny złożony przez jego Prezesa, postanowieniem z dnia 20 lutego 1958 r. orzekł o uchyleniu przedmiotowego wyroku w części dotyczącej skazanego ppłk. E. P., a także o umorzeniu prowadzonego w tym zakresie postępowania karnego, wobec uznania, że jego skazanie nastąpiło wbrew okolicznościom zaistniałym w sprawie i z naruszeniem prawa materialnego, albowiem działanie w/wym. skazanego nie wyczerpywało znamion przypisanego mu przestępstwa (sygn. akt: Nw.../58).

Z uwagi na to rozstrzygnięcie, Wojskowy Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 1 kwietnia 1999 r. (sygn. akt: Cs.Un..../98) pozostawił bez rozpoznania wnioski córki nieżyjącego ppłk. E. P. – M. R., o uznanie skazującego jej ojca orzeczenia za nieważne.

Jednocześnie z żądaniem unieważnienia wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 9 czerwca 1945 r., wnioskodawczyni M. R. wystąpiła także z roszczeniem odszkodowawczym z powodu niesłusznego pozbawienia wolności jej ojca.

Wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 17 maja 1999 r., sygn. akt.: Un..../98, na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. Nr 34, poz. 149 ze zm.) zasądzono na rzecz wnioskodawczyni M. R. kwotę 27.349 złotych tytułem odszkodowania, oraz kwotę 10.200 tych tytułem zadośćuczynienia, tj. łącznie kwotę 37.549 złotych.

Rozstrzygnięcie to uprawomocniło się z dniem 25 maja 1999 r.

W dniu 15 maja 2009 r. M. R. ponownie wystąpiła o odszkodowanie za śmierć ppłk. E. P., jak również o rentę rodzinną po jej ojcu, a we wniosku podniosła, iż nie otrzymała odszkodowania za śmierć swojego ojca E. P.

Wyrokiem z dnia 10 listopada 2010 r. Wojskowy Sąd Okręgowy w W., na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzył postępowanie w sprawie z wniosku M. R., w przedmiocie zadośćuczynienia za krzywdę (sygn. akt: Żo..../10).

Orzeczenie to zostało zaskarżone przez pełnomocnika M. R.

Wyrokiem z dnia 15 marca 2011 r. Sąd Najwyższy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok (sygn. akt: WA 5/11).

W dniu 9 maja 2011 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja pełnomocnika M. R. od wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2011 r.

Postanowieniem z dnia 18 października 2011 r. Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną (sygn. akt: WK 4/11).

W dniu 16 września 2013 r. do Wojskowego Sądu Okręgowego w W. wpłynął wniosek M. R. z dnia 7 września 2013 r. o odszkodowanie uzupełniające za niesłuszne skazanie E. P. W uzasadnieniu wniosku M. R. podniosła, iż w sprawie zostały ujawnione nowe fakty, które wcześniej nie były znane sądowi.

Wyznaczony z urzędu pełnomocnik M. R., pismem z dnia 9 grudnia 2013 r. poinformował Sąd Najwyższy, że nie znalazł podstaw do złożenia wniosku o wznowienie postępowania w sprawie Wojskowego Sądu Okręgowego w W., sygn. akt: O. .../45.

W dniu 5 stycznia 2017 r. do Wojskowego Sądu Okręgowego w W. wpłynęło pismo S. L., zatytułowane „Wniosek”. Autorka pisma oświadczyła, iż: „Podtrzymuje wniosek z dnia 7 września 2013 dotyczący odszkodowania uzupełniającego za zamordowanie przez sowiecki „S.” mojego dziadka ppłk. E. P. niesłusznie skazanego przez Wojskowy Sąd Okręgowy w W. w sprawie o sygn. akt O.../15”.

Postanowieniem z dnia 14 marca 2017 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności.

W dniu 10 kwietnia 2017 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło zażalenie S. L. na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 r. Środek odwoławczy nie zawierał konkretnych zarzutów procesowych odnoszących się do zaskarżonego orzeczenia, lecz odnosił się do wyroków skazujących E. P. i M. P.

W konkluzji S. L. wniosła o uwzględnienie zażalenia i o wznowienie postępowania przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na wstępie trzeba zaznaczyć, że sprawa z wniosku M. R. z dnia 7 września 2013 r. o wznowienie postępowania została już prawomocnie zakończona. Składając wniosek, który wpłynął do Wojskowego Sądu Okręgowego w W. dnia 5 stycznia 2017 r., S. L. miała zatem na celu podjęcie próby wznowienia postępowania, w tej samej sprawie.

Wymaga także zaznaczenia, iż w sprawie o odszkodowanie za niesłuszne skazanie ppłk. E. P. został rozpoznany także inny nadzwyczajny środek zaskarżenia tj. kasacja, co znajduje potwierdzenie w rozstrzygnięciach sądowych szczegółowo opisanych w części historycznej uzasadnienia niniejszego postanowienia. Jednocześnie nie bez znaczenia pozostaje fakt, że wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 17 maja 1999 r., zasądzono na rzecz wnioskodawczyni M. R. kwotę 27.349 złotych tytułem odszkodowania oraz kwotę 10.200 tych tytułem zadośćuczynienia, tj. łącznie kwotę 37.549 złotych. Nie można zatem uznać, by szkoda i krzywda w związku ze skazaniem ppłk. E. P. nie zostały zrekompensowane.

W tej sytuacji uprawnione jest twierdzenie, że sprawa ppłk. E. P. została bardzo szczegółowo i wszechstronnie zbadana, w ramach całej, dostępnej prawnie ścieżki zaskarżenia. Podjęcie próby wznowienia postępowania wymagało spełnienia odpowiednich przesłanek, określonych w Kodeksie postępowania karnego. Po rozpoznaniu wniosku S.L. z dnia 28 grudnia 2016 r., Sąd Najwyższy, wydając zaskarżone postanowienie, zasadnie zatem wskazał, że wznowienie postępowania może nastąpić tylko w związku z zaistnieniem przesłanek wynikających z art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k. i art. 542 § 3 k.p.k. Z lektury wniosku S.L. nie wynikało, żeby te warunki zostały zachowane. Zauważyć także trzeba, że zarówno we wniosku, jak i w zażaleniu na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 r., zostały powołane tożsame argumenty co do konieczności – zdaniem S.L. - uruchomienia procedury wznowieniowej. Z tych też powodów, wydanie postanowienia w dniu 14 marca 2017 r., w oparciu o treść art. 545 § 3 k.p.k., było w pełni zasadne.

Na marginesie trzeba też zauważyć, że S.L. nie należy do kręgu podmiotów uprawnionych do działania w niniejszej sprawie. W dniu 26 maja 2014 r. do Sądu

Najwyższego wpłynęło pismo, w którym poinformowała ona o śmierci M. R. Jednakże, należy podnieść, iż uprawnienie do występowania w charakterze wnioskodawcy nie jest zbywalne.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak na wstępie.

kc